

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Jacobi Sadoleti Card. Et Episcopi Carpentoractensis Viri
Disertissimi, Opera quæ exstant omnia**

Sadoleto, Jacopo

[Francofurti], 1607

Iacobi Sadoleti Episcopi Carpentoractis In Psalmvm XCIII. Deus vltionum
Dominus; Interpretatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-69244](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-69244)

JACOBI SADOLETI
EPISCOPI CARPENTOR-
RACTIS IN PSALMVM XCIII.

Deus vltionum Dominus; Inter-
pretatio.

JACOBVS SADOLETYS EPISCO-
pus Carpentoractis FEDERICO FREGOSIO
Archiepiscopo Salerni S. P. D.

QUOD diu ac multum optaueram, Federice Fregosi,
ut mihi exoluto Reip. curis, & eius occupationibus,
qua me nimum diu in Romana aula, apud sum-
mos pontifices districtum tenuerunt, aliquando li-
beret in otio esse, & sacrarum literarum, omniumq; artium o-
ptimum studio, ac vera delectatione perfrui: id nunc demum,
Dei immortalis beneficio prope singulari, videor consequutus:
acpeccantimodi diuina dona esse solent, nihil ferme habeo am-
plius, quod requiram. Nam quum in his locis constitutus sum,
in quibus me maxime esse conuenit, vel officij Deo prestandi gra-
tia, vel pacis & tranquillitatis in animo retinenda: in Ecclesia
mea videlicet, quam mihi caelestibus nuptiis copulatam, omni à
me ope ac studio curari & confoueri est debitum: tum verò cae-
tera cum mea ista voluntate sic omnia consenserunt, vt facile
apparcat, non solum integrorum atque innocentium, sed eorum
etiam, qui labe aliqua peccati infecti sunt, quorum de numero
vltimus, pie tamen in eo spes suas collocantium, salutem & li-
bertatem Deo esse cura. Quamquam quod ad ipsius Dei infini-
tam atque immensam bonitatem pertinet, maior nostra esse de-
bet,

bet, quàm ut huic orationi & tempori conveniat, prædicat
 de hominibus aliquid dicendū est, quorum mihi ad orationem & li-
 teras properanti, benignitas simul & iustitia etiā suffragata pro-
 sequar. Nam quum Rome (ut tunc scis) interioribus, consilio d.
 Clemente VII. Pont. Max. adhibitus, summā illius erga me ho-
 manitatem, summā benevolentiam obtinerem, meamq; in opti-
 mis fidē operamq; probaret: tamē quod diu antē intēctum me
 ad hoc ocium, & solius iam Dei seruitutē aspirare ut vultu sacra-
 honoribus praemiisq; posthabitis, quae mihi ab eo multa pater-
 rant, in sententia nihilominus permanente, non est ad eum
 voluntati meae adversatus, precibusq; concessit: egrē illi equum,
 amorem ut cognosceres, sed concessit tamen. Atque viti in-
 dibili quadam animi moderatione præditus, quae omnia sua
 appetitiones, omnia desideria sub leges aequitatis & temperan-
 tia redacta esse vult, maluit se opportunitate operae meae, quam
 me optato euentu consilii mei carere: cuius ego etiam nunc be-
 nevolentia & liberalitate sic fruor, ut patris in vniuersita-
 tiam, cum maximi principis iustitia ac prouidentia quondam
 absens experiar. Reslabat altera molestia, & alterum meae que-
 ri impedimentum allarum, quod vetustis quibusdam egrae aequi-
 fundis, noua nonnullorum iniuria ac violentia, mea Ecclesia
 creptis, id quod maxime à meis moribus abhorret, in me in-
 litem tamen fuerat necesse. Quae quum in senatu Theodosiano cau-
 sa ageretur, remq; aduersarii variis calumniis extraheretur,
 non est passum diutius illud grauisimum sapientissimūq; con-
 silium, veritate causa perspecta, meo iure, Ecclesiam sui pro-
 fessionibus fraudari: fidemq; suam, & insequem iustitiam, quam
 omnibus paratam exhibet, mihi quoque illam imploranti, non
 grauare praesertit. Quapropter ego his tot Dei & hominum
 nesciis, pacem animi iam & ocium adeptus, ingratus plane
 sem, si non reliquum tempus vite quod superest, in agendis
 omnipotenti gratias, & in hominum bene de me meritorum me-
 moria ac laude recolenda, omne consumerem: nec ad ea conuer-
 terer potissimum actiones, per quas gregi meo primum, & post-
 lis meae fidei creditis, deinde ceteris omnibus qui hoc mundo cre-
 ditur.

vena ducunt, aliqua ex meo studio atque vigilia utilitas pa-
 reretur. Que ut cunctis abundantior venire possit, ego, in eo
 prope elaborem, quod & mihi honestissimum, & reliquis pos-
 sit fructuosissimum, ad meditandas atq; explanandas scri-
 pturas sanctas sum conuersus: in eis enim maxime fontes illi
 adesto scire non desinunt, è quibus quantum vnusquisque
 vult, tantum ad cognitionem Dei atque sui, & ad beatam sibi
 vitam atendam atque irrigandam potest deriuare. Igitur quum
 superioribus, proximis diebus commentariū in Psalmum XCIII.
 composissem, quumq; iam adere ac vulgare opportunum visum
 esset, statim Federice Fregosi, nostra insigni amicitia & vetusta
 familiaritate dignum tibi huius lucubrationis opus & tanquā
 otii nostri primitias deferre. Noui enim te in his sacrarum lito-
 rarum studiis ita intentum dies & noctes, vt alium cultum vi-
 ta pro his nullam esse ducas. Mihi porro ex eo tempore quo Ro-
 ma mansimus vna velut vnanimis, eodem conuictu, domicilio
 habuisti, coniuncti, anni ab hinc si rectè recordor, ferme septen-
 tum, ita inhaesit in animo tuarum praestantissimarum virtu-
 tum admiratio, & iucundissime consuetudinis memoria, vt
 quaquā postea vsus noster multa varietate temporum inter-
 ruptus, & interualis locorum etiam distractus fuerit, manserit
 tamen idem amor, & à mea parte caste integre, seruatus, & ab
 tua siquā iam pluribus declaratus. In quo ego & si plures &
 grauiori causas semper habui colendi & complectendi tui,
 quid excellentem tuam virtutem, quid prudentiam, quid mo-
 deratam animi conspicebam, religionem autem erga sum-
 mum Deum etiam venerabar: tamen tu, qua semper fuisi hu-
 manitati preditus, parem meam conditionem tecum in nostra
 amicitia esse voluisti, statuisq; eodem honore & loco esse debe-
 re, & virtutem ipsam & bonam ac propensam ad virtutem vo-
 luntatem. Accedit quod ambo grauius fortune iniuriis sepe nu-
 mero agitati detrimentisq; multati, alacres tamen animo su-
 mus, eademq; spe & fiducia nitimur, quam habemus directam
 erga summum Deum, cuius munere & beneficio, quum maio-
 rem multo veriorumq; bonorum possessio nobis sit donata, & in
 quibus nullam iam fortuna habet potestatem, eorum egregiam
 utili-

utilitatem & diuinos illos vberes opulentosq; fructus ex di-
 uisimam libris literarū, percipimus, quae vti sunt, sic conueni-
 tur sacra, in quibus & tu summa cum laude versatus es, & ego
 totum dedere me cogito: verum alia quidem alio. Non, dum
 interpretationem psalmi, nisi me salit, ad commanem ritum
 non minimum accommodatam, eo animo accipies, quo in me
 nostra solitus es accipere, amico beneuolus, videlicet: meo, amo-
 re & studio tuo iuuare non desines, vt quae ex me in hoc mundo
 exitura sunt, talia sine, per quae omni recto mori, & saluati-
 ſtae, Catholica, nil vnquam detrahatur: sicut & ego
 primis propositum mihi habeo, & tu fideli tuo consilio,
 praestanteq; doctrina mibi plurimum prodesse
 semper poteris. Vale.

